

Socialismus dnes

Rádl píše (in: O německé revoluci, 1933) o tom, jak první světová válka „byla těžkou porážkou pro marxismus, kterou jen ruská revoluce na čas zastírala“, a pokračuje: „Od té doby socialismus prožil však několik nových otřesů“, a líčí ty hlavní z nich. (Pha 22003, str. 77n.) Vskutku se lze na sovětský, tzv. reálný socialismus, dívat jako na jakousi odchylku, dokonce jako na degradaci a degeneraci socialismu (dost podobnou oné degradaci a degeneraci, jakou známe např. v případě fašismu či nacionálního socialismu). Tato degradovaná a v podstatě zvrhlá, perverzní odnož se vyznačuje svou protidemokratičností. Vzhledem k tomu, že socialismus vznikl jako program uplatnění demokratičnosti do všech důsledků, je možno sám vznik bolševizmu (a ovšem také ostatních protidemokratických „pseudosocialistických herezí“) chápat jako debakl a přímo zhroucení socialistické ideje. A na druhé straně onen údajný správný, protože demokratický socialismus ve všech důležitých situacích selhal. I když se trochu přiživil díky strachu z ohrožení ze strany „světového socialistického hnutí“, nepřišel dodnes s žádnou novou a nosnou myšlenkou, nemá program, tzv. sociální stát se ukázal jako nedomyšlený a neudržitelný projekt - a nic jiného nemá, co by mohl nabídnout. Je tedy možná jediný závěr: socialismu je v obrovské krizi.

(Písek, 080411-3.)